

Kamp mot **Forskjells-Trondheim**

VALGPROGRAM FOR RØDT TRONDHEIM 2019

Kamp mot Forskjells-Trondheim

Forskjellene i samfunnet øker stadig - uansett hvilke etablerte partier som styrer. En liten elite av byens kapitalister får stadig større makt, og en større del av inntektene. Trondheims rikeste har nå inntekter som er 650 - 700 ganger høyere enn gjennomsnittsinnsbyggeren. I Trondheim vokser 7,5% av barna opp i familier med vedvarende lavinntekt. Kvinner tjener bare 87% av det menn gjør. Pensjonene underreguleres, og eldre sliter med å få endene til å møtes. Svært mange opplever reallønnsnedgang. Rødt vil bekjempe forskjellene. Trondheim skal være en by for alle!

Alle har ikke like muligheter. For første gang på over 100 år risikerer mange av de som vokser opp å ikke få det like godt som sine foreldre. Ikke fordi samfunnet vårt er fattigere enn før, men fordi velstanden er urettferdig fordelt. Private særinteresser vinner fram på bekostning av fellesskapet og flertallets interesser. Avstanden mellom folket og den politiske eliten bidrar til at demokratiet forvitrer. Rødt ønsker å fjerne disse forskjellene og utvide demokratiet til et sosialistisk samfunn.

Trondheim kommune har i inneværende bystyreperiode gått med overskudd på til sammen nærmere en milliard kroner. I stedet for å bruke disse pengene til fondsavsetninger og ekstraordinære nedbetalinger på gjeld, mener Rødt at det er rom for å bruke adskillig mer på drift - for å sikre et bedre tjenestetilbud til byens innbyggere. Derfor har Rødt i hele perioden levert salderte budsjett i balanse, eller med overskudd, med en omfordelende og sosial profil. For pengene fins, men viljen til å bruke dem har vært mangelfull hos det politiske flertallet.

Profittfri velferd

Sykehjem, barnehager, renovasjon, renhold og vaktmestertjenester som tradisjonelt har vært kommunalt drevet har de senere årene blitt omgjort til profittmaskiner for privateide selskap som tjener penger på offentlige velferdstjenester som blir lagt ut på anbud. Eierne tar sjelden ut vanlig utbytte, men benytter kompliserte selskapsstrukturer, internfakturering og handel med tilknyttede selskap for å suge penger ut av bedriftene. Rødt vil sette en stopper for at skattepenger som er satt av til velferd skaper milliardformuer hos noen få private eiere.

Et viktig skille når vi snakker om private velferdsaktører går mellom private ideelle og private kommersielle. Rødt er for at private ideelle aktører som Kirkens Bymisjon, Blå Kors og lignende skal få drive rusomsorg. Vi er mot at kommersielle aktører som har profitt som mål skal kunne tjene seg rike på skattebetalernes regning. Vi mener at felleskapet er tjent med at pengene vi betaler i skatt går til best mulig velferd, ikke privat profitt.

Rødt vil jobbe for:

- Å tilbakeføre konkurranseutsatte velferdstjenester til kommunal drift
- Å bekjempe kommersielle barnehagekonsern
- Styrking av bo- og aktivitetstilbudet for utviklingshemmede
- Å stanse kommersielle private aktører innen helse, eldreomsorg, rusomsorg og mottakstjenesten for mennesker som søker beskyttelse i Norge

Oppvekst og utdanning

Barn og unge må på et tidlig tidspunkt få den hjelpen og støtten de trenger, og laget rundt barnet må være sterkt. Stadige kutt og lav bemanning i denne sektoren over tid har bidratt til at de mest sårbare barna og familiene ikke har fått den hjelpen de har behov for. En styrking av Barne- og familietjenesten, herunder pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), barnevern, familietiltak, jordmortjeneste, helsesykepleiertilbud, habilitering og tiltak for enslige mindreårige flyktninger, er nødvendig for sikre at sårbare barn og familier får tidlig støtte, og for å bekjempe de stadig økende forskjellene. For at barn skal inkluderes i læringsfellesskapet må det være god tilpasset opplæring innen det ordinære tilbudet. Det må være en god sammenheng mellom planer, tiltak og rammevilkår. Derfor må det ordinære tilbudet i barnehager og skoler styrkes. I dag ser man at arbeidsoppgavene til barnehagelærere og lærere har økt i omfang, men at ressursene, i form av tid og bemanning, ikke har fulgt med. Rødt Trondheim mener en styrking av oppvekst- og utdanningssektoren som helhet er nødvendig.

Rødt vil jobbe for:

- Gratis barnehage og SFO
- Økt bemanning i barnehage og skole, og reduksjon av undervisningstid i til kontaktlærere.
- Styrke Barne- og familietjenesten. Økt bemanning i barnevern og PPT
- Utvide helsesykepleiertilbudet og jordmortjenesten
- Økte bevilgninger til spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning, og sikre at tilbudet blir utført av spesialpedagoger.
- Tilby gratis prevensjon til alle.

Arbeidsliv

I kampen mot måleman, overstyring og sosial dumping står Rødt på arbeidsfolks side. Det er vår oppgave i samarbeid med fagbevegelsen å bedre forholdene både for de som bruker og de som jobber innen kommunale velferdstjenester. Derfor vil vi jobbe for flere heltidsstillinger og økt grunnbemanning. Ved å bruke kommunens makt som innkjøper, oppdragsgiver eller arbeidsgiver vil vi kunne kutte i bruken av innleie, og erstatte utstrakt bruk av ringevikarer med kommunale vikarpooler med fast ansatte. Vi prioriterer å reinvestere kommunens overskudd til å møte innbyggernes behov.

Arbeid er verdifullt for oss alle, men i dag jobber mange i tunge og belastende yrker. Dette gjelder særlig i den kvinneorienterte pleie- og omsorgssektoren med lav bemanning. Rødt vil innføre helsebringende arbeidstidsordninger som gir mer fritid til å leve fullverdige liv. Det framtidige arbeidet må fordeles: 6-timers arbeidsdag kan være en måte å gi flere innpass i arbeidslivet, bekjempe tidsklemma og samtidig øke produktiviteten.

Bemanningsbransjen har blitt en trussel mot det organiserte arbeidslivet med langvarige midlertidige ansettelse uten stillingsvern. Rødt ønsker at faste ansettelse i hele stillinger skal være normen i arbeidslivet, og vil derfor bekjempe kommersielle bemanningsbyråer. Vi vil heller legge til rette for at de som faller ut av arbeidslivet skal kunne få nødvendig bistand til å komme ut i arbeid igjen ved å styrke offentlig arbeidsformidling.

Rødt vil jobbe for:

- 6-timers arbeidsdag med full lønnskompensasjon på kommunale arbeidsplasser
- Faglig forsvarlig grunnbemanning og gode vikarordninger i skoler, SFO, barnehager, hjemmetjenesten og helse- og velferdssentre
- At alle bedrifter som utfører oppdrag for kommunen skal ha tariffavtale og likeverdige pensjonsvilkår
- Forbud mot innleie fra kommersielle bemanningsbyråer

Rettferdig miljøpolitikk

Økt forbruk og kapitalistisk profittjag er i ferd med å ødelegge jorda. Menneskeskapt klimaendring og utrydding av levende vesener truer vår framtid. Vi må derfor redusere utslipp av klimagasser og nedbygging av landareal, til et minimum. Det fornybare samfunnet kan ikke være basert på ødeleggelser av land og natur, for å gi plass til storstilt kraftutbygging. Rødt krever derfor stans i nye vindkraftprosjekter. For å klare dette må energiøkonomiseringen som er politisk vedtatt for lenge siden realiseres. Denne omleggingen krever mange nye fagfolk og blir en av de store grønne næringene framover. Lokalt krever klimaendringene at vi legger til rette for utbygginger med lavt energiforbruk uten nedbygging av grøntområder og matjord. Nullenergihus kan bygges ved å kombinere lavt energiforbruk med forsyning fra for eksempel solceller og bioenergi. Rødt vil legge til rette for urban dyrking, parsellhager, kolonihager i Trondheim.

Trondheim må redusere biltrafikken gjennom bedre og billigere kollektivtrafikk, tiltak for myke trafikanter og restriksjoner på biltrafikk. Fotgjengere må prioriteres foran biler. Bompenger er en flat avgift som ikke tar hensyn til inntekten til de som betaler. Rødt er derfor mot bruk av bompenger som finansieringskilde for veibygging. Nødvendige forbedringer for økt framkommelighet, bedre trafiksikkerhet, mindre utslipp og bedre lokalmiljø må være en offentlig oppgave finansiert av progressive skatter. I Trondheim innføres metrobusser uten at det vil være en tilstrekkelig løsning på framtidens miljø- og transportutfordringer. Rødt vil heller ha en bybane, og jobber for å erstatte metrobussen ved første anledning.

For å sikre tilstrekkelige arealer til framtidsrettet næringsutvikling, industri og lagervirksomhet ønsker Rødt å videreutvikle Nyhavna som livskraftig nasjonal industrihavn med klimavennlig sjøtransport. En styrking av godstrafikken sjøveien med mulighet for omlasting til jernbane er nødvendig for en miljøvennlig omlegging av transportsektoren. Det er også viktig å ta vare på eksisterende arealer til næringsformål for å redusere utbyggingspresset mot landbruksareal og grøntområder.

Rødt vil jobbe for:

- Sterkt reduserte priser på kollektivtrafikk; gratis for barn og unge
- Bybane i Trondheim
- At det innføres klimaregnskap på nybygg og større rehabiliteringer
- Stans av utbygging av landbasert vindkraft
- At alle cruisebåter som anløper Trondheim må benytte landstrøm
- Tilrettelegging for lading av el-bil ved innfartsparkeringer/pendlerparkering, og økt utbygging av offentlig tilgjengelige ladepunkter for el-biler
- At det ved kommunalt kjøp/leasing av kjøretøy stilles krav til nullutslipp
- At kommunen i større grad skal eie og drifte en helhetlig bilpark
- At det avsettes areal for bilkollektiver
- Etablering og bevaring av grøntområder i byen
- Beskytte dyrkamark og matjord mot nedbygging.
- At Trondheim kommune legger til rette for humlekasser og insektshotell ved kommunale eiendommer
- Å legge til rette for urban dyrking, parselhager og kolonihager
- At Nyhavna og Ladehammerkaia videreutvikles som industrihavn

Boligpolitikk

Det er ikke folkets behov for boliger som styrer byens boligpolitikk, men hva boligspekulanter, som Odd Reitan, Ivar Koteng og Francis Hay tjener mest på. Boligprisene i Trondheim ligger på et historisk høyt nivå, og har økt kontinuerlig i mange tiår. Boligmarkedet skaper og forsterker økonomiske forskjeller i samfunnet. Kommersielle utbyggere får en stadig mektigere rolle i boligpolitikken. Disse står nå for detaljplanlegging, og er ansvarlige for både små og store byggeprosjekter. Kommunens rolle er beskjedne, både som grunneier, investor og byggherre. Bolig forblir et spekulasjonsobjekt og Husbankens rolle har gått fra å skulle sikre folk flest rimelige boliger, til behovsprøvd hjelp til svakere stilte. Det er mangel på flere typer kommunale boliger i Trondheim. Familier og enslige kan ikke konkurrere på pris når det spekuleres i å dele boliger opp i små boenheter for å maksimere inntekt. For å sikre folk rimelige boliger jobber Rødt for at Trondheim kommune skal bygge flere studentboliger og utleieboliger i kommunal regi i samarbeid med Husbanken. Boligpolitikk skal igjen bli en sentral del av velferdspolitikken på lik linje med helse, utdanning og arbeidsrettigheter.

Rødt vil jobbe for:

- Flere kommunale utleieboliger og studentboliger fordelt over hele byen
- Å løsrive prisen på kommunale boliger fra markedet. Prisene skal ikke overstige 20% av inntekten til leietaker
- Å utvide TOBB sin Leie før eie-modell til 500 boenheter over hele byen

En åpen og demokratisk kommune

Gjennomsluttede demokratiske prosesser er en forutsetning for et velfungerende lokalsamfunn. Nære koblinger mellom politikere og næringsliv skaper mistillit til politikerne. Hemmelighold skaper grobunn for korrupsjon. Høye lønninger hos politikere og kommunale toppledere skaper avstand mellom beslutningstakere og kommunens innbyggere. Dette er forskjells-Trondheim i praksis. Rødt vil motarbeide enhver uthuling av demokratiet. Ytringsfriheten, spesielt i offentlig sektor, er under press. Det må etableres gode systemer på arbeidsplassene for å sikre et godt ytringsklima, og for at ansatte skal kunne varsle fra om kritikkverdige forhold.

Rødt vil jobbe for:

- Åpne demokratiske prosesser som sikrer vanlige folk reell innflytelse over vedtak som angår dem
- Å utvide folkestyret med adgang til borgerforslag i bystyret
- Å sikre gode systemer i kommunen for ytringsfrihet og varsling
- Å innføre lønnstak for politikere og kommunale toppledere
- Bygge opp og støtte nærdemokrati i bydelene

Solidarisk, feministisk og antirasistisk kommune

Mange av byens innbyggere utsettes for diskriminering. Mennesker med minoritetsbakgrunn kjenner rasismen på kroppen i form av mistenkeliggjøring og hets. Folk med bevegelseshemninger møter mange hindre i hverdagen. Alle skal ha krav på de samme rettigheter, friheter og plikter uavhengig av hudfarge, kjønn, nasjonalitet, etnisk og kulturell bakgrunn, språk, seksuell orientering, livssyn og fysisk eller psykisk funksjonsevne.

Sosiale forskjeller forsterkes av utenforskap i forbindelse med rus og psykiatri. Rødt ønsker et psykisk helsevennlig samfunn som motarbeider stigmatisering og fordommer ved å inkludere kunnskap og kompetanse fra pasienterfaring i behandling og oppfølging av rus og psykiske lidelser. Vi mener at Trondheim kommune trenger erfaringskonsulenter i faste heltidsstillinger.

Over hele verden kjemper mennesker for frihet, rettferdighet og demokrati. Rødt vil engasjere Trondheim i kampen mot undertrykking, krig og rasisme, ved å gi støtte til rettferdige frigjøringskamper. Palestinerne har siden 1948 opplevd etnisk rensing og forfølgelse. Israels folkerettsstridige okkupasjon og brudd på folkeretten må møtes med sanksjoner. Rødt vil også arbeide for boikott av selskaper som knuser fagforeninger, diskriminerer kvinner og truer minoriteters rettigheter. FN anbefaler at asylsøkere skal få jobbe mens de venter på svar på sine søknader. Vi vil at Trondheim kommune skal tilrettelegge jobb-, helse- og botilbud for asylsøkere.

Trondheim har mange samisktalende innbyggere, og må ta et særskilt ansvar for å tilrettelegge for kulturelle arenaer og møtesteder for ulike samiske organisasjoner. Rødt vil fremme forslag om at det sørsamiske navnet *Tråanten tjielte* blir det offisielle samiske navnet for Trondheim kommune.

Rødt vil jobbe for:

- Tilrettelegging av jobbtilbud for asylsøkere mens søknaden behandles
- *Tråanten tjielte* som offisielt samisk navn på Trondheim
- Stans av all handel med varer og tjenester fra okkuperte områder
- At rasistiske og sexistiske utsagn i det offentlige rom sanksjoneres
- Utvidelse av ordninger med erfaringskonsulenter innen helsesektoren

En levende kulturby

Kultur har en verdi i seg selv og det er viktig med en sterk offentlig støtte til kulturfeltet for å sikre et levende og mangfoldig kulturliv. Vi ønsker at musikere, kunstnere og andre kulturaktører skal ha lyst til å leve, bo og skape i Trondheim. Om vi skal lykkes med det må kommunen prioritere det frie kunstfeltet i mye større grad enn man gjør i dag, og Rødt ønsker derfor et betydelig kulturløft.

Rødt ønsker å utvikle gode fritidstilbud for innbyggerne i alle bydeler, og er særlig opptatt av rimelige fritidstilbud til ungdom. Det er behov for forsamlingshus og næridrettsanlegg i bydelene. Vi vil derfor jobbe for etablering av bydelshus/kultursentre som skal stå til rådighet for alle innbyggere, foreninger og kulturaktiviteter. Disse kan bli samlingspunkter for mennesker i nærmiljøene, og være et sosialt lim, på tvers av alder og gruppetilhørighet. Bydelshusene bør driftes av kommunen.

Rødt vil jobbe for:

- Å etablere bydelshus som skal stå til rådighet for alle innbyggere, frivillige lag og foreninger
- Trygge og forutsigbare støtteordninger for arrangører og utstillere
- Egne kommunale budsjettposter for den kulturelle spaserstokken og den kulturelle skolesekken
- Styrking av kulturstipender, etableringsstipend og stipend til stimulering av vennskapsbysamarbeid
- At også små scener og arrangementer kan få støtte
- At kommunen gir fast støtte til lavterskel aktører som AKKS og Feministhus Trondheim samtidig med at støtten økes til aktører som Trondheim kunstforening, Litteraturhuset, Midt-Norsk Jazzsenter og Kosmorama
- Økt støtte til frivilligsentralene

Bli med på laget

Bli medlem i Rødt på rødt.no/bli-medlem. Du kan også melde deg inn via SMS: Send «Rødt [navn] [din e-post] [din adresse]» til 2090.

Følg oss på Facebook: fb.me/RoedtTrondheim

